

Til: Læringsmiljøutvalget
Utdanningskomiteen

Dato: 08.04.2024
Saksnr.: 2016/3781 IRENEEH

Rapport fra Si fra-systemet 2023

Sammendrag: Det totale antall innkomne saker er 10% lavere enn i 2022, mens antall behandlede saker er 7,5% lavere. Av behandlede saker er 38.1% varslinger, 58.5% klager og 3.4% positive tilbakemeldinger. Det er en femdobling i funn av kritikkverdige forhold fra 2022 til 2023, og en liten nedgang i uheldige forhold. Omfanget av saker om uakseptabel adferd, inkludert seksuell trakassering, er på samme nivå som året før. Innmelder følges raskt og tett opp, selv med et komplekst saksomfang. Det er fortsatt behov for økt fokus på formell ferdigstillelse av saker.

Bakgrunn og formål for Si fra systemet for studenter

I henhold til Universitets- og høyskolelovens § 4-3 b. har studentene rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6. Denne rapporten er en sammenstilling av fakultetenes rapporter om innkomne læringsmiljø saker i 2023. Rapportene følger i vedlegg 1.

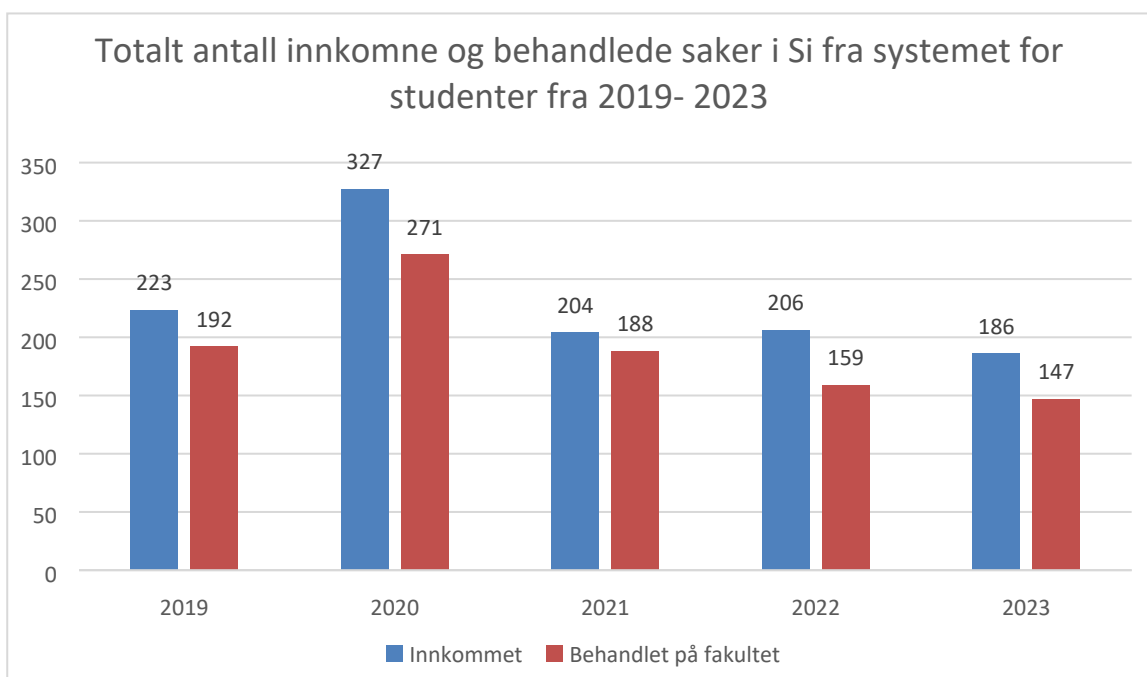
Si fra systemet for studenter ble etablert ved UiO i september 2013. Formålet var å gjøre det enklere for studentene å melde fra om forhold ved det fysiske og sosiale læringsmiljøet som ikke fanges opp i evalueringer av emner og studieprogram. Systemet skal sikre et forsvarlig læringsmiljø gjennom god saksflyt, oppfølging og rapportering av innkomne saker.

Hva rapporteres?

Fakultetene tallfester og tematiserer sakene i rapporteringsmalen. Der fremgår det om sakene er ferdigbehandlet ved årsskiftet, og hvorvidt det er avdekket uheldige eller kritikkverdige forhold. Med uheldige forhold menes tilfeller hvor det er funnet grunnlag for å iverksette læringsmiljøtiltak

og/eller beklage overfor en eller flere studenter eller ansatte. Ved kritikkverdige forhold legges UiOs definisjon av varsling til grunn. Saker hvor man ikke har kunnet konkludere på grunn av «påstand mot påstand», eller saker hvor konklusjonen er at det ikke er funnet noe uheldig eller kritikkverdig, er ikke omtalt. Innmeldte saker inneholder ofte sensitiv informasjon, og det legges stor vekt på å skjerme de involverte. Sakene blir derfor omtalt slik at involverte ikke skal kunne gjenkjennes.

Figur 1 Totalt antall innkomne og behandlede saker i Si fra systemet for studenter fra 2019 til 2023

I 2023 kom det totalt inn 186 saker til Si fra systemet for studenter. Det er 10% lavere enn i 2022, da man mottok 206 saker. Totalt kom 173 saker inn via nettskjema, og 13 saker kom inn på annen måte til fakultetenes Si fra mottak. Av disse er én sak overført fellesadministrasjonen, og 38 innmeldinger er sammenslått. Sammenslåtte innmeldinger betyr at ulike parter har sagt i fra om samme forhold, og innmeldingene samles dermed til én sak. Innmeldingene følges opp individuelt, og det gjennomføres samtaler med alle innmeldere som ønsker det. Da innmeldingene blir loggført som en sammenslått sak med flere fornærmede parter vil ikke nødvendigvis antall saker vise omfanget av saksbehandling som er utført på fakultetene.

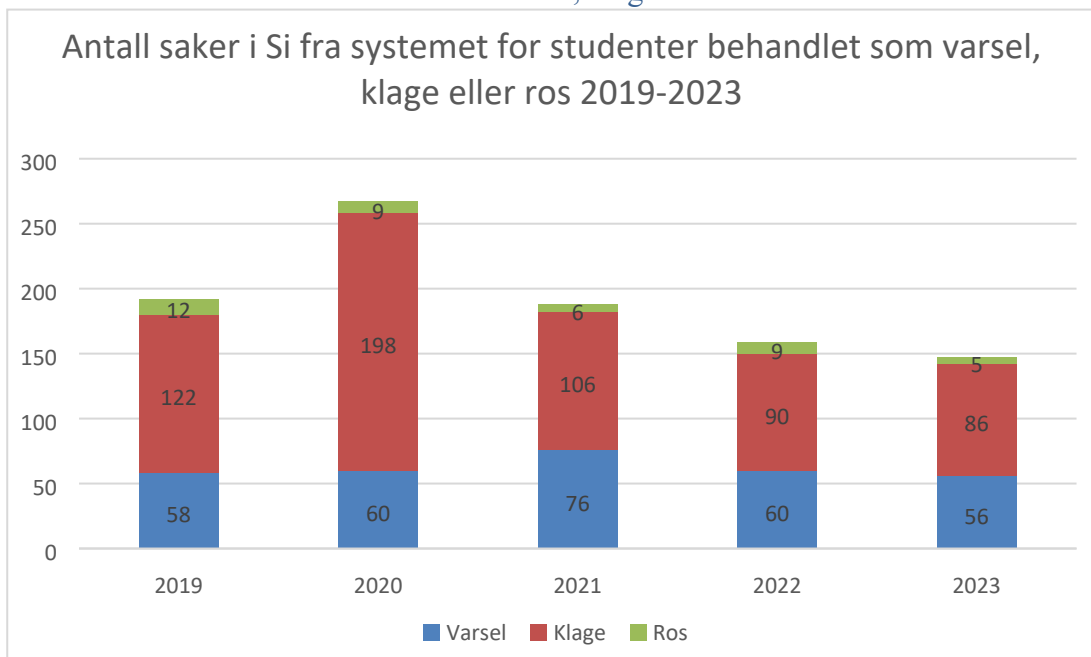

Totalt er det i 2023 behandlet 147 saker. Det var fortsatt 26 saker under behandling den 31.12.2023, og disse blir dermed overført til 2024. To av sakene er rapportert fullført i første halvdel av januar 2024. Det står dermed 24 saker under behandling per rapporteringsdato 25.01.24. Av disse tilhører 13 saker Det medisinske fakultet. Antall saker under behandling ved nyttår er lavere enn i 2022, da det var 32 saker som ble overført.

Andre saker som meldes inn via Si fra systemet for studenter

Studentene kan benytte Si fra nettskjema for å gi UiO beskjed om et bredt spekter av saker. Utover Si fra mottakene på hvert fakultet, som håndterer læringsmiljøsaker og varslinger, er Si fra systemet for studenter knyttet opp mot tre andre behandlingssenheter. Fra 2023 rapporterer ikke fakultetene på innkomne saker som går direkte til annen behandlingssenhet da mottakene ikke er part i saken og dermed heller ikke har innsyn. Dette gjelder tvilsmeldinger til institusjonsansvarlig for skikkethet, mulig brudd på personvern til CERT, eller saker som omhandler forskningsetikk. Behandlingsenhetene er selv rapporteringsansvarlig på sakene de behandler.

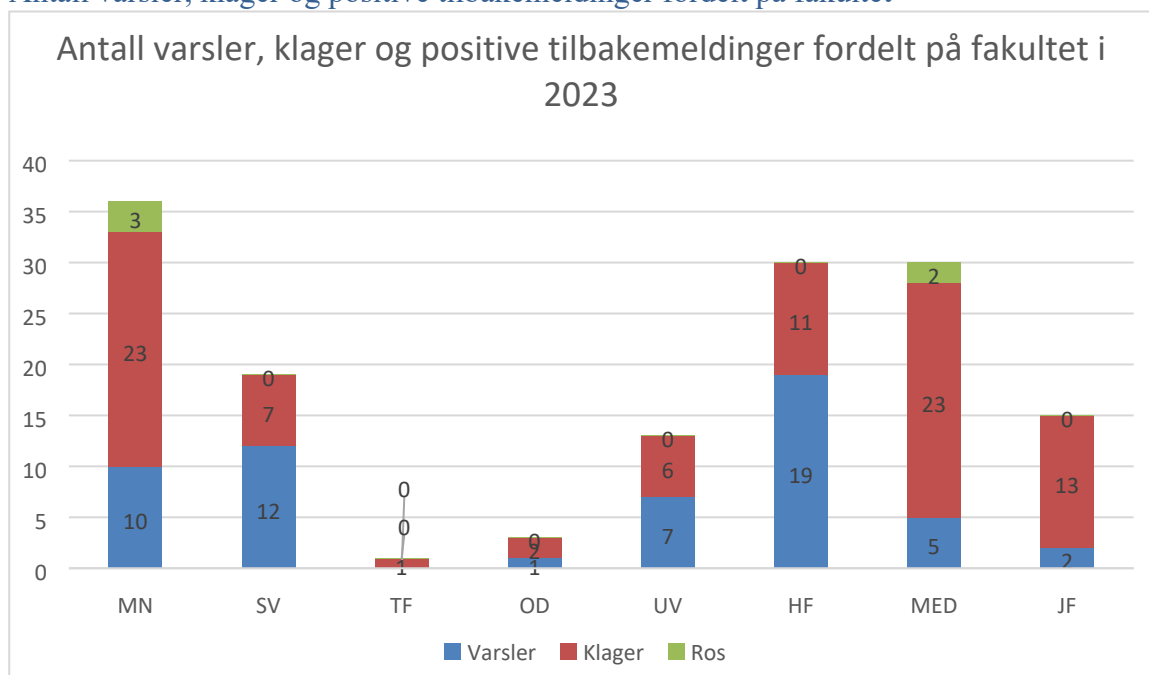
Antall saker behandlet etter rutine for varsel, klage eller ros

Figur 2 Antall behandlede saker i Si fra systemet for studenter behandlet som varsel, klage eller ros 2019-2023

Det ble i 2023 behandlet 56 varslingssaker, 86 klagesaker og 5 saker med positive tilbakemeldinger på UiO. Både antall varslingssaker og klagesaker er på nivå med 2022, med en differanse på kun fire færre saker i hver kategori. Innmeldte positive tilbakemeldinger har gått tilbake, fra 9 i 2022 til 5 i 2023.

Antall varsler, klager og positive tilbakemeldinger fordelt på fakultet

Figur 3 Antall Si fra saker behandlet som varsel, klage og ros (i absolutte tall) for 2023, fordelt på fakultet

Alle fakultetene fikk inn saker til behandling gjennom Si fra systemet for studenter i 2023. MN har behandlet flest saker (totalt 36 stk). HF har behandlet flest enkeltsaker på varsling (19 stk), mens MN og MED begge har behandlet 23 klagesaker. Sett opp mot studentmassen er det MED som har flest saker per student, med 30 saker og 2219 studenter. Deretter følger HF med 30 saker og 5826 studenter¹, og MN har 36 saker med 6069 studenter.

¹ Si fra mottaket på HF behandler saker fra studenter som tilhører HF, exphil, ISS, SUM og STK

Ved de minste fakultetene har OD med 439 studenter kun mottatt og behandlet 1 varsel og 2 klager, mens TF med 298 studenter kun har 1 klagesak som har gått i Si fra systemet for studenter.²

Sakenes tematikk

Sakene som kom inn i Si fra systemet for studenter har, som tidligere år, svært variert tematikk. I 2023 omhandlet 45 saker *forstyrrende eller uakseptabel adferd*. Antallet er på samme nivå som i 2022 (47 saker).

Fra 2022 til 2023 er det en nedgang i antall saker innenfor *forhold som bør forbedres i læringsmiljøet*, fra 54 saker til 34 saker. Disse sakene handler gjerne om manglende informasjon, støy på lesesal eller forsinket sensur.

18 innmeldinger har blitt kategorisert å gjelde *seksuell trakassering eller annen uønsket seksuell oppmerksomhet*. Ni av innmeldingene omhandler samme sak, og strekker seg på tvers av fakulteter. Det er dermed ni enkeltsaker på dette temaet. Det er tilsvarende som i 2022 (8 saker) og 2021 (9 saker).

I kategorien *andre kritikkverdige forhold* ble det behandlet 14 saker, og 9 saker ble behandlet som *andre forhold som bør forbedres ved UiO*.

Avdekkede uheldige og kritikkverdige forhold

Det er kun saker som er ferdig konkludert, med funn av uheldige eller kritikkverdige forhold, som omtales spesifikt i fakultetenes rapporter. I 2023 ble det avdekket kritikkverdige forhold i 21 saker, og uheldige forhold i 18 saker. Det er en femdobling av kritikkverdige forhold, som kun ble avdekket i fire saker i 2022. Uheldige forhold har en liten nedgang fra 21 saker i 2022, til 18 i 2023.

Med stor variasjon i alvorlighet er følgende uheldige forhold avdekket:

- Klage på gjennomføring av aktivitet på stille lesesal
- Forsinket sensur
- Mangelfull informasjon knyttet til utvekslingsmuligheter ved et studieprogram
- Klage på gruppelærere som snakket nedlatende om studenters innleveringer i studentlokaler

² Tallene er hentet fra DBH. Til sammenligning hadde SV 4713, JF 3496 studenter og UV 3068 studenter i 2023.

- Klage på bruk av symbol i en studentoppgave
- Plakater på campus som oppfordret til boikott av valget
- Manglende universell utforming
- Uheldig behandling av student i forbindelse med et studentarrangement
- Flere saker gjelder forstyrrende oppførsel fra medstudenter
- Dårlig informasjon som har påvirket læringsmiljøet negativt

Følgende kritikkverdige forhold er avdekket:

- Forstyrrende og uakseptabel adferd fra studenter
- Kritikkverdig språk i e-post og samtaler fra student
- Uakseptabel adferd –uønsket seksuell oppmerksomhet fra medstudent
- Uakseptabel adferd ansatte overfor studenter
- Uakseptabel adferd og ytringer av private meninger på nettet fra ansatt
- Uakseptabel adferd fra sensor på muntlig eksamen
- Kritikkverdig adferd fra student, voldelige episoder/ uønsket seksuell oppmerksomhet

Oppfølging og læringsmiljøtiltak

Alle saker blir fulgt opp etter felles rutiner for Si fra systemet. I de fleste saker i kategorien «klage», og samtlige saker i kategorien «varsel», gjennomføres det samtaler med involverte parter, undersøkelser, innhenting av dokumentasjon, konklusjon og eventuelle tiltak. I alvorlige saker får involverte studenter tilbud om oppfølging fra SiO helse, eller annet kyndig helsepersonell. Ansatte gis informasjon om mulighet for støtte fra Bedriftshelsetjenesten.

Partene i en varslings sak får informasjon om sakens konklusjon, men varsler får ikke vite om eventuelle sanksjoner overfor omvarslede. Si fra mottakene konkluderer og kan anbefale videre oppfølging i saker der det er behov for det. I slike tilfeller avsluttes si fra saken, og det opprettes studentsak og/eller personalsak på bakgrunn av konklusjonen i Si fra saken. Det er ikke saksbehandlere i Si fra mottakene som følger opp personalsaker. Dette gjøres i ansattlinjen.

Videre oppfølging, og eventuelle vedtak/sanksjoner overfor student og/eller ansatt vil ikke gjøres kjent for varsler. Disse sakene, eller deres utfall, omtales ikke i denne rapporten.

Tiltak i etterkant av avdekkede uheldige eller kritikkverdige forhold er:

- Unnskyldning formidlet student. Tilbakemeldingen tas inn på generelt grunnlag som en del av opplæringen av den gjeldende ansattgruppen
- Skriftlig advarsel etter Uhl § 4-8 (1) annet punktum
- Fattet vedtak om bortvisning av den sentrale klagenemd etter Uhl § 4-8
- Symbol fjernet fra oppgaveheftet. Gamle hefter letes opp
- Politianmeldelse (utført av HMSB)
- Alternative lokaler er funnet for å ivareta stillhet og læringsmiljøet
- Endring av rutiner på institutt
- Studentforeningen har endret interne rutiner for å sikre en bedre oppfølging av studentene under arrangementer
- Eiendomsavdelingen har fjernet plakater
- Tilbud om ny sensur
- Utstyr har blitt reparert og ansvarlig seksjon følger opp

Avsluttende kommentarer

Saksbehandlerne i Si fra har hatt stor oppmerksomhet på rask og tett oppfølging av varsler og de det varsles på. Kontinuerlig kompetanseheving, erfaringsutveksling på tvers gjennom Si fra-nettverket og støtte fra sentrallet i særlig utfordrende saker er viktige komponenter. Det er tidskrevende arbeid som må sikres nødvendige ressurser.

En femdobling i antall saker der det er avdekket kritikkverdige forhold gir oss grunn til å tro at flere av de alvorlige sakene når Si fra systemet for studenter. Det er positivt, da UiO har mulighet til å følge opp disse sakene. Det kan være man står overfor en endring i oppfattelsen av hvilken adferd som er grei og hvilken som ikke er grei. Disse tendensene bør følges nøye med på, for å ha best mulige verktøy for å møte dem.

Det er fortsatt behov for fokus på formell avslutning av sakene.

I saker som følges opp av Avdeling for organisasjon og personal (OPA) ser vi behov for tettere samarbeid mellom saksbehandlere i Si fra mottakene på fakultetene (studentlinjen) og saksbehandler i personallinjen.

Med hilsen

Hanna Ekeli
Studiedirektør

Kristin Fossum Stene
Seksjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Kopi
Studentombudet
Universitetsdirektør
Enhet for intern revisjon
Avdeling for personalstøtte

Saksbehandler:
Irene Elise Hamborg
i.e.hamborg@admin.uio.no